

Handläggare: Rebecka Strandberg
Telefon: 08-508 18 122

Till
Farsta stadsdelsnämnd
2009-03-26

Bo bra hela livet (SOU 2008:113) – Betänkande av utredningen Äldreboendedelegationen

Remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Omedelbar justering.

Ulla Thorslund
stadsdelsdirektör

Ingrid Friberg
avdelningschef

Sammanfattning

Den Äldreboendedelegation som regeringen har tillsatt konstaterar i sitt slutbetänkande "Bo bra hela livet" (SOU 2008:113) att behovet av bostäder anpassade till den åldrande människan kommer att bli mycket stort under överskådlig tid. I betänkandet föreslås bland annat att kommunerna genom en särskild lag får befogenhet att, utan föregående behovsprövning enligt socialtjänstlagen, tillhandahålla trygghetsbostäder till äldre. Delegationen föreslår att kommunen själv bestämmer vilka kriterier som eventuellt ska gälla för att den enskilde ska få tillgång till en trygghetsbostad och hur de ska förmedlas.

Förvaltningen instämmer i stort i Äldreboendedelegationens förslag och är positiv till trygghetsboende som boendeform för att tillgodose framtidens behov av bostäder anpassade för äldre.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för äldre. Pensionärsrådet behandlar ärendet den 16 mars 2009.

Bakgrund

Regeringen beslutade den 24 maj 2006 att tillsätta en delegation för utveckling av bostäder för äldre personer, med uppgift att följa och analysera behoven av boende för äldre. Delegationen ska också lämna förslag till åtgärder som kan påverka och stimulera utvecklingen av bostäder och boenden anpassade för äldres behov, både inom den ordinarie bostadsmarknaden och inom särskilda boendeformer.

Kommunstyrelsen har remitterat Äldreboendedelegationens slutbetänkande "Bo bra hela livet" (SOU 2008:113) till Farsta stadsdelsnämnd för yttrande senast den 3 april 2009.

Förslaget i sammanfattning

Äldreboendedelegationen konstaterar att behovet av bostäder anpassade till den åldrande människans behov kommer att bli mycket stort under överskådlig tid framöver. Redan i dag saknar vissa kommuner möjligheter att möta bland annat äldres efterfrågan på små och medelstora hyreslägenheter i det ordinära bostadsbeståndet. Flera kommuner kan inte heller tillgodose behovet av särskilt boende/vård- och omsorgsboende.

Från och med 2020 kommer andelen äldre i befolkningen att öka kraftigt. Särskilt kraftig är ökningen bland dem över 85 år. För att klara av den förestående demografiska utvecklingen måste fler bostäder för äldre och särskilda boendeformer/vård- och omsorgsboenden tillskapas. Det är mot denna bakgrund och utifrån uppdraget att utveckla bostäder och boende för äldre personer som Äldreboendedelegationens överväganden och förslag ska ses.

Äldreboendedelegationen föreslår

- att de termer och begrepp som i dag används för olika slag av bostäder avsedda för äldre ersätts av seniorbostäder, trygghetsbostäder och vård- och omsorgsboende,
- att begreppet korttidsvård används istället för korttidsboende,
- att kommunerna genom en särskild lag får befogenhet att, utan föregående behovsprövning enligt socialtjänstlagen, tillhandahålla trygghetsbostäder till äldre,

- att målgruppen för trygghetsbostäder ska vara äldre människor som känner sig oroliga, otrygga och/eller socialt isolerade i sitt ordinära boende,
- att de som bor i trygghetsbostäder ska ha tillgång till gemensamhetslokal, personal som en gemensam resurs och trygghetslarm. Det ska finnas möjlighet till gemensamma måltider,
- att kommunen själv bestämmer om och i så fall vilka kriterier som ska gälla för att den enskilde ska få tillgång till en trygghetsbostad och hur dessa ska förmedlas. Hög ålder kan beaktas,
- att statligt bidrag lämnas för åtgärder som ökar tillgängligheten i befintliga bostäder och i gemensamhetsutrymmen för personer med funktionsnedsättningar,
- att tillgänglighetsbidraget kopplas till att kommunens bostadsbestånd inventeras. Av inventeringen ska framgå vilka områden som prioriteras för tillgänglighetsskapande åtgärder,
- att statligt bidrag lämnas till personal som ska arbeta för att främja gemensamma aktiviteter och kontakter mellan hyresgästerna i trygghetsbostäder,
- att gällande investeringsstöd för särskilda boendeformer även ska omfatta trygghetsbostäder och att den ekonomiska ramen för investeringsstödet i samband därmed utökas,
- att särskilda bostäder för service och omvårdnad enligt socialtjänstlagen klassificeras som vårdbyggnader i fastighetstaxeringslagen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen instämmer i stort i Äldreboendedelegationens förslag och är positiv till trygghetsboende som boendeform för att tillgodose framtidens behov av bostäder anpassade för äldre. Det är bland annat bra att delegationen föreslår en tydligt definierad terminologi, där de termer som idag används för olika slag av bostäder ersätts av begreppen seniorbostäder, trygghetsbostäder och vård- och omsorgsboende.

Förvaltningen håller också med om att det behövs mer kunskap om hur det särskilda boendets utformning och miljö samspelar med god omvårdnad och en meningsfull tillvaro.

Förslaget att samverkan mellan kommuner, landsting eller motsvarande och bostadsföretag intensifieras ser förvaltningen som positivt. Då kan teknikstödet i bostäder anpassade för äldre introduceras på ett kostnadseffektivt sätt.

Äldreboendedelegationen konstaterar att behovet av bostäder för äldre inte kan lösas genom en begränsad insats. Delegationen föreslår även att statligt bidrag lämnas för åtgärder som ökar tillgängligheten i befintliga bostäder och i gemensamhetsutrymmen för personer med funktionsnedsättning. Förvaltningen anser att detta är bra och betonar vikten av att främja kvarboendet genom att praktiskt möjliggöra för äldre att bo kvar i det egna hemmet.

Vissa frågor är viktiga att utreda vidare i anknytning till trygghetsboende som boendeform. Förslaget att kommunen själv kan bestämma vilka (om några) kriterier som ska gälla för att den enskilde ska få tillgång till en trygghetsbostad behöver klargöras, till exempel när det gäller möjligheten att söka trygghetsboende i andra kommuner än den egna.

En annan viktig fråga är om kundval för hemtjänst, som finns i Stockholm stad, ska gälla även för de äldre som bor i trygghetsboende, eller om en plats på ett trygghetsboende kan knytas till en specifik utförare av hemtjänst. Vidare finns frågor kring hur kostnader för de gemensamma lokalerna i trygghetsboendet ska betalas samt om kommunen ska vara arbetsgivare till den personal som enligt förslaget ska främja gemensamma aktiviteter och kontakter mellan hyresgästerna i trygghetsbostäder.

Äldreboendedelegationen bedömer att höjt bostadstillägg för pensionärer och särskilt bostadstillägg för pensionärer skulle stimulera efterfrågan på trygghetsbostäder. Förvaltningen menar att det redan idag skulle finnas en efterfrågan på trygghetsboende och att det skulle bli kö till dessa bostäder.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Bilaga

Bo bra hela livet (SOU 2008:113) – Betänkande av utredningen Äldreboendedelegationen
(Endast betänkandets sammanfattning bifogas. Hela betänkandet publiceras på Insyn.)